

Twée bijzondere schepen op leeftijd

In zeventig jaar tijd wist de SSRP vele 'actieve' schepen op de Schepenlijst te zetten. Aan twee ervan besteden we nu extra aandacht, beiden aken. De ene wordt ingezet voor een bijzondere doelstelling, de andere is een van de allereerste Lemsteraakjachten. Onlangs werd dit schip gerefit.

De geschiedenis van het Stamboek begint in 1952 met de instelling van een Commissie Stamboek Friese Ronde Jachten door het Fries Scheepvaart Museum in Sneek. Het doel was de samenstelling van een register waarin de dan nog bestaande Friese jachten worden ingeschreven. De verwachting was dat de eigenaren er zo van doordrongen zouden raken dat een kostbaar erfstuk uit het verleden aan hun zorg was toevertrouwd. De grote reünie op het Pikmeer bij Grou in 1953 bracht zoveel publiciteit met zich mee, dat deze doelstelling bij de oprichting van de SSRP in 1955 al uitgebreid was naar alle andere typen 'Oud-Vaderlandse' zeilschepen, gebouwd voor het plezier of afkomstig uit visserij of binnenvaart. De opdracht daarbij was 'Het bevorderen van de belangstelling voor het Nederlandse Ronde en Platbodemjacht, in de breedste zin van het woord'. De aantallen "actieve" schepen in de huidige Schepenlijst bewijzen dat dat gelukt is!

Mosselaak 'Philippine' van 1924

Zaterdag 14 september j.l. heeft voorzitter Ineke Verkaaik-Hogervorst een gedenkpenning uitgereikt aan de voorzitter van KNZ&RV in Muiden ter gelegenheid van het honderdjarig jubileum van de Mosselaak *Philippine*, in het Stamboek ingeschreven met plaquette 404. Nu zijn er al heel wat erfgoed schepen in de SSRP-vloot die deze leeftijd hebben bereikt en zij hebben niet allemaal deze blijk van waardering gekregen. Waarom de *Philippine* dan wel? Dat komt omdat

er met de *Philippine* iets bijzonders aan de hand is. In 1991 heeft de KNZ&RV het schip gekocht als opleidingsschip voor jeugdzeilers van 16-18 jaar. Met de aak wordt veel gevaren in het voor- en najaar op het IJsselmeer en de Waddenzee onder leiding van ervaren aakzeilers.

's Zomers wordt er een grote reis gemaakt. De jeugd wordt zeemanschap geleerd en enthousiast gemaakt om met platbodems te gaan zeilen. 's Winters wordt het schip door de jongeren onderhouden wat nuttige ervaring oplevert. Zie ook het artikel dat onlangs in de Spiegel verscheen. (SdZ 2024.07). Het bestuur van KNZ&RV heeft destijds een vooruitstrevende stap gezet, waar veel waardering voor is. Daarom is de extra aandacht van de SSRP middels de herdenkingspenning op zijn plaats. Het was die zaterdag ook Open Monumenten Dag met als thema; Routes, Netwerken en Verbindingen. Bij het eeuwfeest van de *Philippine* kon je zien dat de betrokkenen uit alle windstreken kwamen en je mensen ontmoet die je niet verwacht. De verbinding zet zich voort via de jeugd in Muiden door jaar na jaar met elkaar te zeilen. De eerste mijlen en de vakanties met de *Philippine* zijn mooie herinneringen voor de jongens en meiden. Dat vergeten ze niet meer; het is hun schip geworden. Proficiat! (Bestuur SSRP)

Lemsteraak *Trekvogel* (1913)

Op 29 augustus is de Lemsteraak *Trekvogel* "geactiveerd" in het Stamboek onder nummer 1560 in

De Lemsteraak *Trekvogel* aan de kade in Steenberg. (foto Martin van der Heide)

inzetje: De gedenkpenning van de *Philippine*. (foto Jan Eissens)

categorie B. De *Trekvogel*, bouwjaar 1913, is een heel bijzonder schip. Samen met zusterschip *Dol-fijn* behoorde het tot de eerste in staal gebouwde Lemsterjachtaken van de bekende De Boer werf in Lemmer. Het is een grote aak met 17,7 m lengte en 5 m breedte, dus een slanke romp. Het is een elegant schip met hele mooie lijnen. Door kenners wordt dit schip gezien als een van de mooiste aken en het heeft model gestaan voor een hele serie Lemsteraken die daarna zijn gebouwd. Denk aan *De Orrust*, *De Wulp* en de *Salamander*, eveneens beroemde schepen, die kort daarna gebouwd werden, ook bij De Boer. En natuurlijk ook voor vele andere jachtaken van verschillende architecten en werven. Het Stamboek is bijzonder gelukkig met deze "activering", want het schip was uit het zicht geraakt nadat het in Belgische handen was overgegaan. De laatste jaren lag het enigszins te verpieteren in de haven van Dinteloord.

De aak heeft een grondige onderhoudsbeurt gehad, je kunt wel zeggen een partiële refit, bij de werf Jan Kok in Leimuiden, waarbij vooral de machinekamer, voortstuwing en de elektrische voorzieningen zijn aangepakt. Het schip is opnieuw gelakt en ziet er fantastisch uit. Bijzonder zijn de versieringen op de beretanden, mastbord en naamborden. Zo mooi zie je dat maar zelden. Het verhaal van de meer dan 100 jaar oude aak is interessant en is uitstekend gedocumenteerd. Het jacht deed ooit competitief mee aan de wedstrijden in de VA-klasse en inmiddels is gebleken dat zij nog steeds een zeer snelle aak is. Welkom in het Stamboek!

(Erik Plumers, bestuurslid criteriazaken)

Jan Eissens, Stamboekbeheer SSRP
www.ssrp.nl, boekenplank.ssrp.nl
stamboek@ssrp.nl

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid. Administratie: Rita Eissens - van Goor. Stamboekbeheer: Jan Eissens. Tel. 050-4094094 E-mail: administratie@ssrp.nl